

for, at der i alt Fald ligesaa vel kunde gøres den Indvending, mod mit Forslag som imod Udvalgets Flertals, at det ikke udelukkede Snderrigsministerens Ekson. Nei, sikkerlig nok gjør det ikke dette. Hvor Snderrigsministeren efter det Dplyste tror sig i Stand til ligefrem at kunne slutte sig til dens Begjering, der vil have fritagelse for Fristerne, der er hans Ekson ogsaa efter mit Forslag det Afgjørende. Men det er heller ikke det, som det kommer an paa. Hvad det kommer an paa, er, at det, naar der er Strid tilstede, ikke skal være Snderrigsministeren, men Domstolene, der afgjøre den. Og jeg skjønner nu heller ikke rettere end, at de Forhold, som her ville komme i Betragtning, ere af den Beskaffenhed, at det ikke kan have nogen Banstfælgighed for Domstolene at faae dem frem som Grundlag for deres Dom. — Den ærede Ordfører mente fremdeles, at der var en Feil i mit Forslag, forsaavidt det kun talte om „Afhændelser paa Egnen“, idet det altsaa ikke var givet, at disse andre Afhændelser ogsaa skulde være Salg fra Godseier til Fæstere. Jeg tror imidlertid, at den ærede Ordfører derved har overset, at der i mit Forslag i Einien umiddelbart foran staar „saadanne Afhændelser“, hvornæst der for det Tilfælde, at saadanne Afhændelser ikke maatte findes der paa Egnen, er tilføjet „eller under ligeartede Forhold“. — Jeg skjønner efter det Anførte ikke rettere, end at mit Forslag under Nr. 9, naar Meningens kun er at tage de anerkjendte Ubilligheder bort fra Lovforslagets § 5, saaledes som den blev vedtagen ved 2den Behandling, fyldestgjør Alt, hvad man kan forlange, ligesom ogsaa de Erindringer, som man har gjort mod dets Redaktion, saavidt jeg skjønner, ikke ere holdbare.

Det maa være mig tilladt i Forbindelse hermed at sige et Par Ord om mit Endringsforslag under Nr. 10, hvorefter de, der for Snderrigsministeren godtgjøre, at de inden den 1ste Termin, som Lovforslaget nævner, nemlig den 1ste Januar 1880, have solgt de

tre Femtebele eller derover af deres Fæstegods, skulle være aldeles frie for videre Tilfale. Det forholder sig utvivlsomt saa, som den ærede Ordfører før sagde, at, hvad det har sin Banstfælgighed med i dette Forhold, det er at faae begyndt at bestemme sig til at slaa sit Gods i Stykker, og det ikke blot, fordi man tror at faae mere Fordel ud af det ved at holde det sammen. Det er meget mere en Kjendsgjerning, der ikke kan eller skal lægges Skjul paa, at adskillige af de Mænd, der hidtil have holdt deres Gods'er samlede, have gjort det af ganske andre Grunde end af saadanne, der paa nogen Maade kunne siges at være i Familie med Pengesfordel. Og jeg tror derfor ogsaa i det Hele taget, at det maa erkjendes, at, naar først en Lehnbesidder har besluttet sig til at sælge, har besluttet sig til at efterkomme den Tank, der nu synes at gaa gjennem hele vor Lovgivning, da er der heller ikke den fjerneste Anledning til at nære Frygt for, at han, efter først at have solgt de tre Femtebele, skulde standse med Salgene. Det kan nemlig kun være en Harm for ham at beholde Stumperne tilbage; al Fordelen og tillige al Hyggen derved vil i alt Fald saa være spoleret. Jeg tror derfor, som sagt, at man overmaade vel kan overlade til de Godseiere, som allerede have solgt de tre Femtebele, selv at udføre Resten. Og der er en Ting endnu, som man med Hensyn til dette mit Endringsforslag ikke maa overse, og det er, at man ved at vedtage det ikke alene befrier disse Godseiere, som have vilst sig og bevist, at de være villige til at følge den Vej, som Lovgivningen har anvist, for et temmelig nærgaaende Eftersyn, men ogsaa befrier Administrationen for ved Udløbet af de 5 Aar at skulle blande sin Næse i Forhold, som den helst skal holde sig borte fra. Jeg tror ogsaa, at Tanken i Lovens af 19de Februar 1861 og Hensigten med den er fuldkommen naaet, naar man forlanger, at de Paagjældende inden 1880 — det er: inden den allerførste Termin — skulle have godtgjort for Snderrigsministeren, at de